

Učební osnovy
hry na smyčcové nástroje
pro přípravné studium
a I. stupeň základního studia
na lidových školách umění

HUDEBNÍ OBOR

Schváleno výnosem MŠ ČSR pod čj. 20 876/80-35
ze dne 25. července 1980 jako učební osnovy pro přípravné studium
na LŠU s účinností od 1. září 1980

Schváleno výnosem MŠ ČSR pod čj. 11 393/81-35
ze dne 6. dubna 1981 jako učební osnovy pro I. stupeň základního
studia na LŠU s účinností od 1. září 1981

STÁTNÍ PEDAGOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, n. p., PRAHA

1981

11505

Charakteristika hudebního oboru

Posláním hudebního oboru LSU je poskytnout žákům, kteří projevíli potřebné předpoklady a zájem o studium hudby, základy odborného vzdělání a vychovat z nich zaujaté hudebníky, kteří by se dovedli ve svém životě i v životě společnosti uplatnit v tom či onom žánru jako amatéři nebo budoucí profesionálové. To znamená vychovat mladého člověka schopného vlastního pěveckého nebo instrumentálního projevu, s rozvinutou schopností proniknout do výrazu a struktury hudebního díla, s určitým měřítkem hodnot, s nímž k hudbě přistupuje, s vědomím, že i v umění jsou tyto hodnoty výsledkem cílevědomé a ukázněné práce.

Tato výchova se uskutečňuje v řadě odborných předmětů, ve kterých se intenzívním, aktivním provozováním hudby prohlubují a rozšiřují hudební znalosti a dovednosti, jež získává žák ve všeobecné hudební výchově.

Průpravu k vlastnímu studiu na hudebním oboru LSU představuje přípravná hudební výchova, kde se hravým způsobem ověřují a upevňují předpoklady a zájem žáků pro toto studium a v instrumentálních nebo pěveckých skupinách zjišťuje oprávněnost volby hlavního předmětu podle osobitých vloh a fyziologických dispozic žáků.

V hlavním předmětu se učí žáci zvládnout technické a výrazové prostředky zvoleného nástroje nebo zpěvu tak, aby se jim stal prostředníkem k vyjádření hudebních myšlenek, k reprodukci přiměřených skladeb sólových, ansámblových a komorních, popřípadě vlastní improvizaci. Seznamují se postupně s hodnotnou literaturou svého oboru, cvičí se v pohotovosti ve čtení z listu, upevňují svou paměť a své nástrojové nebo pěvecké dovednosti prakticky uplatňují podle povahy předmětu v jednoduchých improvizovaných doprovodech apod.

Důležitou složkou výchovy každého hudebníka je průprava k souhře ať již jde o čtyřruční hru, hru v souborech, orchestru, komorní hru, sborový nebo komorní zpěv. Tyto disciplíny navazují organicky na hlavní předmět, vycházejí z praktického uplatnění instrumentálních nebo pěveckých dovedností, ale ta-

ké zpětně ovlivňují intenzitu instrumentální nebo pěvecké výuky a celkového hudebního rozvoje žáka.

Hudební poznatky a prožitky získané v jednotlivých předmětech hudebního oboru LŠU integruje a třídí hudební nauka, jejímž hlavním posláním je vychovat z žáků hudbymilovného a kulturního člověka.

Nedání k nástrojové hře, resp. zpěvu se skládá z řady složek od přirozených fyzických dispozic přes schopnost pohotově číst notový zápis, míru fantazie i odvahy projevit své cítění až po hudební představivost, paměť apod. Otázka, do jaké míry je prospěšné a možné rozvíjet zaostávající složky tohoto nadání a kdy je lépe využít přirozených vloh určitého druhu, je otázkou diferenciacce mezi žáky a to nejen diferenciacce na budoucí profesionály a amatéry, ale i uvnitř těchto skupin. V žádném případě se však nemůže týkat této diferenciacce odbornosti výuky. Se stejnými požadavky na odbornost se strany učitele je třeba přistupovat k té velké většině těch, kteří se budou věnovat zájmové umělecké činnosti jako výkonní amatéři, zasvěcení milovníci umění a spoluvůrci kulturního a veřejného života, jako k té menší části těch, kteří budou používat nabytých znalostí a dovedností jako základ k profesionálnímu studiu. Rozdíl bude jen v tom, že v druhém případě budeme vyžadovat navíc v daleko větší míře i zvládnutí techniky, širší a závažnější repertoár a jeho dokonalé provedení.

Pro všechny absolventy hudebního oboru LŠU by mělo být cílem dosáhnout takového stupně technického a hudebního rozvoje, aby byli schopni samostatně hrát na zvolený nástroj, respektive zpívat, studovat nové skladby v rozsahu svých možností, uplatňovat se jako platní členové hudebních souborů zájmové umělecké činnosti, aby měli takovou schopnost hrát nebo zpívat z listu, aby se mohli seznámet s novou hudební literaturou, aby byli schopni jednoduché improvizace a nejvyspělejší z nich se uplatnili i jako sólisté při různých společenských a kulturních příležitostech.

Učební plán č. 3

Oddělení smyčcových nástrojů (hlavní předmět hra na housle nebo violu^{1/} nebo violoncello) - pro žáky od 7 let

Délka studia: 7 let

Poř. čís.	Předmět	Ročník:						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Hra na housle nebo violoncello, příprava k souhře, hra z listu ^{2/ 3/}	1,5 ^{4/}	1,5 ^{4/}	1,5 ^{4/} /1,5	1,5	1,5	1,5	
2.	Hra v souboru nebo komorní hra ^{2/ 3/ 6/}	-	-	1,5	1,5	-	-	-
3.	Komorní nebo souborová nebo orchestrální hra ^{5/ 6/}	-	-	-	-	2	2	2
4.	Hudební nauka	1,5	1,5	1	1	1	1	1
	Celkový počet vyučovacích hodin týdně	3	3	4	4	4,5	4,5	4,5
	Nepovinný předmět sborový zpěv nebo hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1

- 1/ Ke hře na violu mohou být přijati žáci po ukončení 4. ročníku hry na housle.
- 2/ Označené předměty musejí být vyznačeny v individuálním studijním plánu žáka.
- 3/ Pro nácvik skladeb s náročným klavírním doprovodem, který nelze svěřit žákům, přidělí ředitel školy korepetici v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně na jednu třídu.
- 4/ Stanovený počet hodin se vyučuje v dělených vyučovacích hodinách 2krát týdně. Výjimku povoluje ředitel školy na návrh učitele hlavního předmětu ve zvláště odůvodněných případech.
- 5/ Má-li škola orchestr většího obsazení, vyučuje učitel jednu hodinu vyučovacích navíc ve skupinách podle druhů nástrojů.
- 6/ Orchestrální nebo souborová hra může být vyučována společně pro žáky I. a II. stupně studia.

Učební plán č. 4

Oddělení smyčcových nástrojů

Hra na kontrabas (hlavní předmět) - pro žáky od 10 let, (doporučuje se přijímat žáky s předchozí přípravou ve hře na jiný hudební nástroj)

Délka studia: 4 roky

Poř. čís.	Předmět	Ročník:			
		1.	2.	3.	4.
1.	Hra na kontrabas, příprava k souhře, hra z listu ^{1/ 3/}	1,5	1,5	1,5	1,5
2.	Orchestrální nebo souborová hra nebo komorní hra ^{2/ 3/}	-	2	2	2
3.	Hudební nauka	1	1	1	1
Celkový počet vyučovacích hodin týdně		2,5	4,5	4,5	4,5
Nepovinný předmět sborový zpěv nebo hra na bicí nástroje		1	1	1	1

- 1/ Označené předměty musejí být vyznačeny v individuálním studijním plánu žáka.
- 2/ Má-li škola orchestr většího obsazení, vyučuje učitel jednu hodinu vyučovací navíc ve skupinách podle druhů nástrojů.
- 3/ Pro nácvik skladeb s náročným klavírním doprovodem, který nelze svěřit žákům, přidělí ředitel školy korepetici v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně na jednu třídu.

Učební osnovy hry na housle

Charakteristika a pojetí předmětu

Housle jsou nástroj s velmi širokou možností uplatnění v sólové a komorní hře, v orchestrech symfonických, komorních, estrádních, tanečních a téměř ve všech druzích folklorních souborů profesionálních a amatérských.

Žáci lidových škol umění jsou již v průběhu studia vedeni k uplatnění svých dovedností na školních i veřejných vystoupeních, což je důležitým výchovným prostředkem jejich aktivní spoluúčasti na kulturním životě naší socialistické společnosti.

Hra na housle klade značné nároky na hudební, fyziologické i intelektuální dispozice hráče. Obohacuje jeho citové vnímání a rozvíjí nejen všechny složky hudebních schopností, ale také estetické citění a morálně volní vlastnosti potřebné k formování charakteru mladého člověka.

Využíváním progresivní houslové literatury plní učitelé požadavky modernizace a racionalizace výuky.

Učební osnovy hry na housle jsou proto sestaveny tak, aby každý žák získal základy odborného vzdělání, které by mu umožnily uplatnit se podle jeho možností a zájmů při tvorbě socialistického kulturního životního stylu jako:

- amatérovi s uplatněním v zájmové umělecké činnosti
- pracovníku s takovou profesionální orientací, ke které je znalost hry na housle vhodným předpokladem
- profesionálovi, který si zvolil hudbu za své životní povolání.

Metody a formy práce

Učební osnovy jsou základní směrnici pro práci učitele v jednotlivých ročnících. Dávají přehled minimální učební látky v přípravném stupni, základním studiu a v kursech pro pracující na lidových školách umění. Rozsah technických i přednesových studijních materiálů je volen tak, aby poskytoval dostatečný prostor pro vytváření kvality požadovaných výsledků. Os-

novy jsou pro učitele vodítkem, nemají však omezovat tvořivou pedagogickou práci, která je podmíněna individuálními schopnostmi žáka. Zvládnutí studijních úkolů a dosažení výchovně vzdělávacího cíle v jednotlivých ročnících je pro učitele i žáka závazné a je podmínkou pro postup žáka do dalšího ročníku. Výběr a počet technických cvičení, etud, přednesových skladeb i materiálů pro souhru a hru z listu volí učitel podle náplně zvolené školy tak, aby žák dosáhl stanovených cílů a aby technický i muzikální výcvik byl v rovnováze.

Zvládne-li žák předepsanou látku svého ročníku, může přikročit k probírání studijního materiálu dalšího ročníku i v průběhu školního roku. Pro mimořádně nadané žáky na I. stupni základního studia, zařazené do rozšířeného vyučování, je určen náročnější studijní program se samostatnými učebními osnovami.

Doporučená technická a přednesová literatura slouží k základní orientaci učitele, který ji může podle svých zkušeností a individuálních potřeb žáků kombinovat, doplňovat a nahrazovat jiným přiměřeným materiálem zejména pedagogickou literaturou SSSR, MLR, PLR, NDR, novinkami hudebních nakladatelství anebo starší literaturou dostupnou v archivech a knihovnách.

Doporučená literatura pro učitele

- J. Nicks: Hra na housle
- M. Mařák, V. Nopp: Housle
- J. Brabec: Metodika počátků houslové hry
- J. Beran, J. Čermák: Metodika elementární hry na housle
- V. Kořínek: Metodika hry na huslicích
- J. Albrecht: Hra na huslicích
- I. Jampolskij: Osnovy skripickéj aplikatúry
- K.G. Mostras: Die rhythmische Disziplin des Geigers
- B. Kamilarov: O technice levé ruky houslisty, Supraphon
1975

Přípravné studium (PHV)

- příprava ke hře na nástroj

Výchovně vzdělávací cíl

- vzbudit zájem žáka o houslovou hru,
- ověřit si jeho schopnosti pro studium tohoto nástroje,
- vytvářet správné elementární návyky pro hru na nástroj bez použití notové předlohy,
- rozvíjet intonační představivost, rytmické, hudební citění a paměť žáka,
- seznámovat žáka s notovým zápisem prázdných strun a probíraného prstokladu.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- seznámení s nástrojem, části houslí a smyčce,
- postoj při hře,
- oddělený nácvik držení houslí a smyčce,
- hra různými částmi smyčce na prázdných strunách se správnou polohou pravého lokte,
- postavení prstů levé ruky ve zvoleném prstokladu mollovém nebo durovém, při správném umístění levého lokte,
- hra pizzicato a arco,
- rozvíjení intonační představivosti nepodobováním zazpívaných a zahranych tónů,
- hra písní a cvičení na jedné struně,
- správné uvolňování všech částí levé i pravé paže.

Hudební materiál

J. Beran, J. Čermák: Houslová příprava

J. Míčka, M. Michová: Škola hry na housle

Výběr českých a slovenských lidových říkadel a písní

Přijímací zkouška

Jedna melodie nebo píseň na jedné struně.

Předvedení hry probíraným prstokladem od prázdné struny po čtvrtý prst a zpět.

Zkoušku doplní vyjádření vyučujícího učitele o žákových před-
pokladech

fyzilogických, intonačních, rytmických, pamětních a motorických, potřebných pro další úspěšné studium hry na housle.

1. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

- Rozvíjet zájem žáka o houslovou hru.
- Častým předehráváním učitele vytvářet u žáka smysl pro kvalitu houslového tónu, pro vlastní sluchovou kontrolu a dále rozvíjet jeho intonační představivost.
- Vytvářet a upevňovat správné elementární návyky pro přirozené a uvolněné držení těla, pro funkci pravé i levé paže a upevňovat tyto dovednosti při hře nejjednodušších cvičení, stupnic, etud, písní a přednesových skládků.
- Spojovat notový zápis s fixací mollového a durového prstokladu v první poloze.
- Od počátku věnovat pozornost hře zpeměti, pohotovému čtení not a rozvíjení melodické a rytmické představivosti.
- Souhru pěstovat doprovázením žáka při hře.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- Uvolněné držení těla a nástroje, paže a jejich jednotlivých částí.
- Základy správných funkcí levé paže.
- Správné stavění prstů na struny.
- Fixace mollového a durového prstokladu.
- Cvičení pohyblivosti prstů.
- Základy správných funkcí pravé paže a jejich jednotlivých částí. Lehké a přirozené držení smyčce a jeho rovné vedení.
- Hra krátkých smyků středem, u žabky a u špičky.
- Détaché dolní a horní polovinou smyčce.
- Hra celým smyčcem.
- Kombinace hry polovinou a celým smyčcem.
- Hra legato.
- Správné nasazování smyčce a tvoření znějícího tónu.
- Stupnice v rozsahu jedné oktávy C,G,D,A, podle prstokladové analogie.

- Postupné přecházení na hru z not.
- Pokračovat v rozvíjení sluchové představivosti.
- Soustavná kontrola intonace a vedení žáka k intonační sebe-kontrolě.
- Základy hry z paměti a souhry.

Hudební materiál

Školy

- O. Ševčík: op. 6, seš. 1 a 2, č. 1-17
op. 2, seš. 1, č. 3 první a druhý řádek, výběr ze smyků 1-39
op. 7, seš. 1, č. 1 a 2 ve volném tempu
- J. Beran, J. Čermák: Houslová škola I do č. 18
- J. Brabec: Houslová škola seš. 1 a 2
- V. Kořínek: Stupnice 1. seš.

Etudy

- V. Krůček: Škola houslových etud, seš. I, č. 1-15 výběr a Metodická část skupina 1 a 2. - nejméně 10 etud za rok
- J. Beran: První etudy pro nejmenší houslisty op. 16 A I - nejméně 4 etudy za rok
- V. Kořínek: Melodické etudy seš. I - nejméně 4 etudy za rok.

Přednesové skladby v mollovém a durovém prstokladu

- N. Baklanova: Malá cvičení
- N. Baklanova: Počáteční cvičení a přednesové skladby
- J. Beran: Národní písně op. 14, I, II, III
- L. Hrdina: Úsilovný muzikant
Chrestomatije I (Musgia)**
- V. Jůzek: Dvě říkadla, edice LŠU
- V. Kořínek: Slovenské ľudové piesně
- S. Mach: Melodická cvičení
- S. Mach: Studánka op. 104, s klovírním doprovodem
- J. Máslo: Povzbuzení seš. 1. - výběr
- L. Rusov: První kroky houslisty
- M. Zecharinova: Žboraik lehkých skladeb
- J. Záděra: Už umím hrát**

Počet přednesových skladeb za rok - 5 lidových písní, nebo 2 přednesové skladbíčky.

Postupová zkouška

Stupnice: Dvě durové stupnice v rozsahu jedné oktávy z paměti
Akordy k různým stupnicím.

Etudy: Jedna etuda nebo jedno cvičení z probírané školy

Přednes: Píseň nebo jedna skladbíčka hraná z paměti.

2. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

- Hudební projev žáka dále rozšiřovat upevňováním elementárních návyků a rozvíjením sluchové představivosti.
- Vedle stálé kontroly správného držení nástroje, vedení a dělení smyčce věnovat soustavnou pozornost zvyšování pohyblivosti prstů levé ruky, uvolňování pravé paže a rozvoji schopnosti sluchové kontroly pro tříbení intonace.
- Rozvíjet smysl žáka pro kvalitu tónu a jeho základní dynamické odstíny.
- Věnovat pozornost pěstování metrického, rytmického a tempového citění žáka.
- Pokračovat ve hře písní na základě sluchové představy.
- Paměť rozvíjet i na skladbíčkách přesahujících rozměr lidové písně.
- Věnovat pozornost počátkům hry z listu a souhře.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- Stálé zdokonalování správných návyků při držení houslí a smyčce.
- Upevňování prstokladů dur, moll a probírání dalších podle zvolené školy.
- Chromatické posuny prstů mezi probíranými prstoklady.
- Rozvíjení pohyblivosti prstů levé ruky.
- Uvolňování pravé paže.
- Hra dětské různými částmi smyčce, dynamické vyvážení při hře not různých rytmických hodnot.

- Hra legato na jedné struně.
- Hra s přechodem přes struny - détaché, legato.
- Návčik smyku martelé středem a horní částí smyčce.
- Stupnice podle probraných prstokladů v rozsahu jedné a dvou oktáv.
- Postupné rozvíjení intonační představivosti a osamostatňovací intonační sebekontroly.
- Výraznější odstínění dynamiky p, f, mf.
- Transponování intervalů a písni na základě strunové analogie.
- Počátky hry z listu a souhry.

Hudební materiál

Školy

- O. Ševčík: op. 6, seš. 2 a 3, č. 18-34
- O. Ševčík: op. 7, seš. 1, č. 1-2-5-6 - výběr podle probraných prstokladů. Vycházet z volného tempa
- O. Ševčík: op. 2, seš. 1, č. 3 - přechody přes struny - dokončení smyků výběrem
- J. Čermák, J. Beran: Houslová škola II. díl č. 19-36
- J. Brabec: Houslová škola seš. 3 a 4
- V. Kofínek: Stupnice 1. seš.

Etudy

- V. Krůček: Škola houslových etud seš. 1 č. 16-49 výběr a metodická část skupina 4,4,5 - nejméně 12 etud za rok
- J. Micka: Elementární etudy seš. 1 č. 1-12 výběr - nejméně 5 etud za rok
- V. Kofínek: Melodické etudy seš. 1 pokračování, seš. 2 výběr - nejméně 7 etud za rok

Přednesové skladby

- N. Baklenova: Mazurka - Romance
- N. Baklenova: Ukolébavka, Pochod Oktábristů
- J.Z. Bartoš: Intermezzo - edice LŠU
- B. Dobrodinský: První vystoupení, Tři tanečky
- A. Gedike: Starý tanec

K. Hába: Na prázdniny - edice LŠU
Chrestomatije - sovětské sborníky lehkých předneso-
vých skladeb

- L. Josef: Drobnosti
- L. Josef: Maličkosti - Pro mladé houslisty
- A. Komarovskij: Kukačka, Létal holub sivý
- V. Kořínek: Prvý přednes
- V. Krejza: Tři skladbičky
- J. Kříčka: Malý Kubelík I op. 59
- A. Ljadov: Deset ruských národních písní
- S. Mach: Koncertino facile - edice LŠU
- J. Nicks: První setkání s mistry
- Mostras-Jampolskij: Sborník I
- A. Móži: Drobnosti
- J. Máslo: Povzbuzení II. díl
- A. Rowley: Dvanáct lehkých skladeb op. 45

Výběr z uvedené literatury nebo jiné skladby technické úrovně
ročníku.

Počet přednesových skladeb za rok - nejméně 2.

Postupová zkouška

Stupnice: dvě stupnice v rozsahu jedné oktávy podle probíraných
prstokladů
Akordy k hraným stupnicím

Etudy: 1 etuda

Přednes: 1 skladbička nebo 1 věta z koncertina z paměti.

**Žáci, kteří jsou doporučeni k prohloubenému studiu v rozšíře-
ném vyučování, vykonají zkoušku v rozsahu látky předepsané
v učebních osnovách pro rozšířené vyučování.**

3. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

- Prohlubováním a zdokonalováním technických a výrazových do-
vedností dát dobrý základ k tomu, aby žák podle svých schop-
ností a zájmů mohl dále pokračovat ve studiu zaměřeném buď

- více k všeobecné hudební praxi nebo k prohloubenému houslovému studiu v rozšířeném vyučování.
- Náročněji rozvíjet smysl žáků pro houslový tón, sluchovou představivost, upevňovat intonaci při soustavné sluchové sebekontrolě.
  - Zdokonalovat výrazovou stránku přednesových skladeb, rozšiřováním dynamických odstínů hry.
  - Vést žáka k uvědomělému nácviku studovaného materiálu a při rozvíjení hry z paměti účelně využívat všech jejích druhů.
  - Pohotovost a smysl pro souhru dále rozvíjet hrou z listu, duet a jednodušších komorních skladeb.
  - Věnovat pozornost přípravě žáků pro souborovou hru.
  - Vést žáka k tomu, aby získané schopnosti a dovednosti uplatnil na veřejných vystoupeních.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- Upevnění dosud probraných prstokladů a probírání dalších.
- Zdokonalování intonační a hmatové jistoty.
- Zvýšit náročnost na pohyblivost prstů levé ruky.
- Hra dvojhlasu s použitím prázdné struny a příprava hry dvojhmatů.
- Propracování a zdokonalování všech funkcí pravé paže.
- Kombinace smyků détaché, legato, martelé, nácvik staccata.
- Zdokonalování hry přes struny v détaché, legatu, případně martelé.
- Rozšiřování dynamiky - crescendo, decrescendo.
- Durové stupnice podle probíraných prstokladů ve dvou oktávách, mollové v jedné oktávě a rozložené akordy k probíraným stupnicím.
- U schopnějších žáků začít s nácvikem vibrata a přípravou hry v polohách.
- Hru z listu pěstovat na snazších a rytmicky jednodušších skladbách.
- Soustavně pokračovat v souhře - dueta, tria atd.
- Paměť zdokonalovat na vybraných cvičeních a přednesových skladbách.

Hudební materiál

Školy

- O. Ševčík: op. 6, seš. 3 a 4, do č. 48
O. Ševčík: op. 7, seš. 1 - 5 - 6 - výběr stupnic a akordů podle probíraných prstokladů
O. Ševčík: op. 2, seš. 1, č. 4 - výběr a dokončení
J. Čermák, J. Beran: Houslová škola III. díl - s možností doplnění výběru etud V. Krůčka podle probíraných prstokladů
J. Brabec: Houslová škola seš. 3 a 4
V. Kořínek: Stupnice 1. sešit.

Etudy

- V. Krůček: Škola houslových etud seš. 1, etudy č. 50 - 66, seš. 2, č. 1-14 výběrem a metodická část skupina 6, 7, 8, 9.
J. Mücke: Elementární etudy seš. 1
F. Wohlfahrt: op. 45 výběr podle probíraných prstokladů
V. Kořínek: Melodické etudy 1 a 2 seš. pokračování výběrem
Probrat nejméně 8 etud za školní rok.

Přednesové skladby

- N. Baklanova: Osm snadných skladeb - výběr
B. Bartók: Pro děti
N. Bogoslovskij: Lehké skladby - výběr
L. Burlas: Na strunách a klávesách
J. Faust: Dvě jednovětá koncertina - G dur
B. Gsellhofer: Dětská sonatina č. 1
B. Gsellhofer: Rozmar - výběr
M. Hauptmann: Tři sonatiny, op. 10
V. Khel: Hudba našich dětí - výběr
V. Khel: Pro radost
V. Khel: Zbojnická - Melodie - edice LŠU
J. Klazar: Bagetela - edice LŠU
V. Kořínek: Tři variace
L. Koželuh: Pastorale
K. Krejčí: Koncertino h moll, č. 1

- J. Křička: Malý Kubelík, II. op. 59 - výběr
F. Kūchler: Koncertino G dur
B. Leopold: Nový malý Paganini
S. Mach: První melodie mladého houslisty, op. 63
J. Micka: Melodie mistrů - výběr
W.A. Mozart: Menuet - Touha po jaru
A. Můži: 10 slovenských ludových piesní
J. Pauer: 10 na jedné šňůrce - výběr
O. Rieding: Koncertino h moll
M. Sedmidubský: Koncertino G dur
J. Svoboda: Koncertino e moll
O. Šimek: Koncertino
A. Švehlák: Drobnosti
J. Vedral: Pro mladý svět - výběr

Probrat za školní rok 3 kratší nebo 2 delší přednesové skladby odlišného charakteru.

Cvičení souhry

- J. Beran: Čtyři miniatury, 2 housle, edice LŠU
J. Beran: Houslová dueta starých mistrů
J. Beran: České tance pro dvoje housle, op. 3, seš. 2 a 3
J. Faust: Melodická cvičení pro 2 housle s klavír
J. Gebeuer: Dvanáct duet pro začátečníky, op. 10
J. Kalivoda: Dueta, op. 178, op. 179, op. 180
J. Vaňhal: 24 malých duet, op. 36
J.Kř. Vaňhal: Čtyři malá dueta, 2 housle, edice LŠU

Postupová zkouška

Stupnice: 1 durová stupnice ve dvou oktávách
1 mollová stupnice v jedné oktávě

Akordy k hraným stupnicím

Study: 1 etuda

Přednes: 1 skladba z paměti

Žáci, kteří jsou doporučeni pro rozšířené vyučování, vykonají zkoušku v rozsahu látky předepsané v učebních osnovách pro rozšířené vyučování.

4. ročník

Výchovně vzdělávací cíl

- Navázat na dovednosti 3. ročníku a rozšiřovat je o další technické požadavky, nutné k zvládnutí náročnějších a formou rozsáhlejších skladeb.
- Pěstovat smysl pro přesný rytmus a vystižení předepsaného tempa.
- Rozvíjet výrazové složky hry s použitím vibrata a dynamického odstínění hry.
- Dbát na kvalitu tónu a funkční uvolněnost při jednotlivých druzích smyků.
- Zvyšovat požadavky na techniku, zběhlost a pružnost prstů v tempech úměrných schopnostem žáků.
- Pro rozvíjení paměti zařazovat kratší sólové skladby, z nichž pouze některé budou určeny k veřejnému provedení.
- Společenské uplatnění získaných nástrojových dovedností orientovat zejména na souhru, komorní hru a hru v souborech.
- Dále rozvíjet hru z listu.
- Podněcovat žáka k vlastnímu hudebnímu výrazu při hře přednesových skladeb.

Prostředky k dosažení stanovených cílů

- Dokončení výcviku všech prstokladů v I. poloze, jejich upevnění a vzájemné spojování.
- Hra v polohách s použitím jednoduchých výměn podle zvolené školy.
- Výcvik dvojhmatů v I. poloze.
- Zvýšit náročnost na pohyblivost prstů levé ruky.
- Pěstovat celkové uvolnění pravé paže se snahou o pohybovou plynulost.
- Vzájemné kombinace smyků - détaché, legato, martelé, staccato s postupným rozvíjením dynamiky.
- Smyky v triolách s akcenty, upevňování tečkovaného rytmu, synkopické legato.
- Základy nácvičku řadového staccata.
- Dokončení nácvičku stupnic a rozložených akordů dur a moll v I. poloze ve smykových a rytmických obměnách. U vyspělejších žáků s přechodem do polohy.

